

Naturreservatet **Uvmarö** **skärgårdsskog**

Kandelabersvamp. Foto: Anna Elf

Skötselplan

Upprättad 2001, reviderad 2003
Länsstyrelsen Östergötland

SKÖTSELPLAN FÖR UVMARÖ SKÄRGÅRDSSKOG

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen under 2001 och 2003. Planförfattare har varit Mikael Hagström och Maria Taberman.

Innehållsförteckning

A. Allmän beskrivning

1. Administrativa data om området
2. Ändamål, föreskrifter och grund för beslut
3. **Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden**
 - 3.1 Naturbeskrivning
 - 3.2 Kulturhistoriska förhållanden
 - 3.3 Nuvarande markanvändning
 - 3.4 Tillgänglighet
 - 3.5 Slitage- och störningskänslighet
 - 3.6 Anordningar för friluftslivet
 - 3.7 Utförda inventeringar
 - 3.8 Källuppgifter

B. Plandel

1. **Disposition och skötsel av mark**
 - 1.1 Kvalitetsmål för Uvmarö skärgårdsskog
 - 1.2 Skötselområden
 - 1.3 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder
 - 1.4 Jakt
 - 1.5 Vård av fornminnen
 - 1.6 Utmärkning av reservatets gräns
2. **Anordningar för rekreation och friluftsliv**
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Information
 - 2.2.2 Parkeringsplatser och stig
 - 2.2.4 Renhållning
3. **Tillsyn**
4. **Dokumentation och uppföljning**
 - 4.1 Dokumentation och inventeringar
 - 4.2 Uppföljning
 - 4.2.1 Uppföljning av kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus
 - 4.2.2 Uppföljning av skötselområden och skötselåtgärder

Bilagor

1. Översiktskarta, topografisk
2. Områdetskarta, fastighetskarta
3. Karta över skötselområden

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data om naturreservatet

Naturreservatets

Namn: Uvmarö skärgårdsskog

Objektnummer: 05-02-130

Beslutsdatum: 2003-11-26

Kommun: Söderköping

Socken: Sankt Anna

Lägesbeskrivning: Uvmarö skärgårdsskog ligger centralt på Norra Finnö i Östergötlands skärgård.

Kartor: Topografisk karta 8H SV
Ekonomisk karta och fastighetskarta 087 32

Koordinater: N-S: 64 67 88 V-O: 15 60 99

Gräns: Mitten av gränslinjen på bifogad karta.

Fastigheter: Ekö 3:1, Uvmarö 1:9, 1:11, 1:29, 1:112

Markägare:

Uvmarö 1:9	Sture Petterson, Skönvik Uvmarö, 614 98 Sankt Anna
Uvmarö 1:11	Bengt Almkvist, Missjö, 614 98 Sankt Anna
Uvmarö 1:29	Bengt Almkvist, Missjö, 614 98 Sankt Anna
Uvmarö 1:112	Naturvårdsfonden, Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Ekö 3:1	Annica Eriksson, Ånestadg 461, 603 71 Norrköping

Samfälligheter: Utöver ovanstående fastigheter berörs följande fastigheter av samfälligheter inom naturreservatet i eller i anslutning till reservatet: Uvmarö 1:6, Uvmarö 1:7, Uvmarö 1:14, Uvmarö 1:15, Uvmarö 1:17 och Uvmarö 1:25.

Areal: Totalt 55,7 ha
varav prod skogsmark 46,2 ha
impediment 9,5 ha

Naturtyper: Naturskogsartad blandskog 55,7 ha
(habitatkod 9010 i Natura 2000)

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen Östergötland

2. Syfte, föreskrifter och grund för beslut

(se beslut om Uvmarö naturreservat)

3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturbeskrivning

Uvmarö skärgårdsskog ligger centralt på Norra Finnö i mellanskärgården i Söderköpings kommun. Området utgörs av barrblandskog med inslag av lövrika sumpskogar och tallmossar. I området finns ett rikt inslag av riktigt gamla träd (främst tall men även en del gran och enstaka lövträd). Många tallar är flera hundra år. De faktorer som gör Uvmarö skärgårdsskog till ett särskilt värdefullt skogsområde är att dels att skogen till stora delar varit orörd mycket länge och därför är rik på död ved, dels att mängden gamla träd är så stor. Dessa faktorer gör att området är av mycket stort värde för kryptogamer och insekter.

Geologi och geomorfologi

Berggrunden i området består till största delen av gnejsig granit och intermediär vulkanit. Berggrunden går i dagen på de rikligt förekommande små höjderna. I övrigt är urberget täckt med torv eller ett lager svallad morän. Området är i stort sett ganska flackt med en högsta höjd över havet på ca 30 meter.

Vegetation och kärlväxtflora

Trädskiktet är dominerat av tall. I de lägre liggande områdena finns även ett ganska stort inslag av gran och fläckvis asp och på de våtaste markerna en del klibbal och björk. En mosse bevuxen med tallskog finns också. Marken är överlag näringsfattig och fältskiktet domineras av blåbär och kruståtel.

Lägre flora och svampar

Inga särskilda inventeringar är gjorda på dessa grupper. Vid nyckelbiotopsinventeringen hittades dock en del intressanta arter. Gammelgranslav och kattfotslav är krävande arter som växer på fuktigt stående gamla granar och alar i området. På torr tallved är den rödlistade ladlaven *Cyphelium tigillare* (NT, missgynnad) påträffad. På flera asplågor växer den vackra och rödlistade kandelabersvampen *Clavicornia pyxidata* (NT).

Djurliv

Däggdjur

Ingen däggdjursinventering är gjord.

Fåglar och övriga ryggradsdjur

Inga inventeringar har gjorts heller av dessa grupper.

Ryggradslösa djur

Det vedlevande insektslivet i området torde vara ganska rikt med tanke på den rika tillgången på död ved och gamla träd. I samband med nyckelbiotopsinventeringen har förekomst av de rödlistade skalbaggarerna granbarkgnagare *Microbregma emarginata* (NT), reliktböck *Nothorhina punctata* (VU, sårbar), svart praktbagge *Anthaxia similis* (NT) och bronsbjon *Callidium coreaceum*(NT) konstaterats.

3.2 Kulturhistoriska förhållanden

Inga fornminnen finns noterade från området.

Häradskartan från 1878 visar hela området bestod av skogsklädd utmark, förutom den södra av de numer skogsplanterade mossåkrarna (skötselområde 2) i södra delen av reservatet.

Denna utnyttjades då som åker.

3.3 Nuvarande markanvändning

Området var planerat för skogsbruk.

3.4 Tillgänglighet

Naturreservatet Uvmarö skärgårdsskog nås enklast från den västra sidan via Uvmarö gård.

3.5 Slitage- och störningskänslighet

Med nuvarande besöksfrekvens är slitage och störningar obefintliga. Även en viss ökning av antalet besökare bedöms inte påverka området negativt.

3.6 Anordningar för friluftslivet

I dagsläget finns inga anordningar för friluftslivet. En vandringsslinga på någon kilometer med informationsskyltar planeras. Del av befintlig parkeringsplats vid Uvmarö hamn ska användas som besöksparkering till naturreservatet.

3.7 Utförda inventeringar

Området har ej inventerats systematiskt för någon organismgrupp. Skogsvårdsstyrelsen har dock genomfört nyckelbiotopsinventeringen i området.

3.8 Källuppgifter

Nyckelbiotopsinventering: Nyckelbiotop 8703, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11. Naturvärdesobjekt 8712, 13, 14, 15, 16. Skogsvårdsstyrelsen 1999. Utdrag ur nyckelbiotopsinventeringen.

Wadstein, M. Fördjupad inventering av potentiella reservatsobjekt. 1999.

Geologisk karta, SGU.

B. PLANDEL

1. Disposition och skötsel av mark

1.1 Kvalitetsmål för Uvmarö skärgårdsskog

Se under respektive skötselområde.

1.2 Skötselområden

Skötselområde 1

Areal: 54,6 ha

Beskrivning

Området består av en äldre barrblandskog med inslag sumpskogspartier med rikt lövinslag. Den mesta arealen är produktiv mark men stora delar består av hållmarkstallskog. Lövrikare partier ingår. Området är bitvis rikt på lågor av värde för insektsfauna och svampflora. Se även kapitel 3 under *Allmän beskrivning* ovan.

Kvalitetsmål

- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns knutna till de gamla träden och den döda veden.
- Alla arter som är knutna till gamla träd och död ved ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek. Detta gäller särskilt inom grupperna lavar, svampar och insekter.
- Slutmålet är att skötselområdet ska innehålla så mycket död ved och gamla träd som möjligt utan att aktiva åtgärder sätts in.
- Detta kommer även innebära att en gynnsam bevarandestatus för Natura 2000-habitatet "Västlig taiga" (9010).

Skötselmål

- Området ska utveckla sina naturskogsqualitéer genom att lämnas för fri utveckling.

Åtgärder

Engångsåtgärder:

- Inga engångsåtgärder bedöms nödvändiga.

Underhållsåtgärder:

- Inga underhållsåtgärder bedöms nödvändiga.

Skötselområde 2

Areal: 2,6 ha

Beskrivning

Området består av hygge/R1 skog.

Kvalitetsmål:

- Det slutgiltiga målet är att skapa en lövrik naturskogsartad skog.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier ska öka så mycket som möjligt.
- Detta kommer även innebära att en gynnsam bevarandestatus för Natura 2000-habitatet "Västlig taiga" (9010) på lång sikt uppnås i hela skötselområdet.

Skötselmål:

- Genom röjningar och gallringar skapa en skog som när den når 80 års ålder ska ha så hög lövandel som möjligt (ca 40-80%). Eventuellt kan inträngande gran komma att behöva huggas/röjas bort kontinuerligt även längre fram.
- Död ved ska alltid lämnas.

Åtgärder

Engångsåtgärder:

- Röjningar vid två tillfällen. Främst bör barrplantor röjas bort.

Underhållsåtgärder:

- Gallring bör ske vid ett eller två tillfällen. Löv gynnas och högstubbar skapas, minst 10 per ha.
- Eventuellt kan inträngande gran komma att behöva huggas/röjas bort kontinuerligt även längre fram.

1.3 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritet	Huvudsaklig finansiering
Iordningställande av parkering, vandrings slinga och informationsskylt	2004			Vårdanslag
Röjning	2006	Omr 2	2	Vårdanslag
Uppföljning av kvalitetsmål	Var 5-10e år	Samtliga områden	1	Vårdanslag
Uppföljning av skötselmål	Var 5-10e år	Samtliga områden	1	Vårdanslag
Tillsyn av föreskrifter	Årlig	Samtliga områden	2	Vårdanslag

1.4 Jakt

Jakt är tillåten inom hela området. Älgdragare för fällt vilt får användas med stor försiktighet. Markskador pga körning ska undvikas.

1.5 Vård av fornminnen

Om fornminnen hittas inom området ska dessa hållas fria från trädvegetation.

2. Anordningar för rekreation och friluftsliv

2.1 Övergripande mål

Området ska, under stort hänsynstagande till flora och fauna, vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

2.2 Åtgärder för rekreation och friluftsliv

En vandrings slinga planeras i området. Besöksparkering finns på den norra delen av den befintliga parkeringen i anslutning till Uvmarö hamn. Där ska informationsskylt om naturreservatet sättas upp. Skyltar ska också sättas upp vid reservatsgränsen där den planerade vandringsleden går in i området.

3. Tillsyn

För närvarande bedömer Länsstyrelsen att ingen särskild tillsynsman behövs inom naturreservatet. Tillsyn av reservatet skall ombesörjas av naturvårdsförvaltningens personal.

4. Dokumentation och uppföljning

Skötseln av naturreservatet ska ske på ett sådant sätt att önskat resultat uppnås till lägsta möjliga kostnad. Effekterna av utförda skötselinsatser måste därför alltid följas upp. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för förändringar av skötselmetoder och revidering av skötselplanen.

4.1. Dokumentation och inventeringar

Systematiska inventeringar av insekter och vedsvampar bör genomföras i området senast år 2005 för att dokumentera naturvärdena i naturreservatet och för att kunna följa upp skötseln av reservatet med utgångspunkt från de arter som lever i naturreservatet.

4.2. Uppföljning

4.2.1. Uppföljning av kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

Utvecklingen i de olika skötselområdena skall följas upp med återkommande inventeringar som gör det möjligt att jämföra resultaten mellan provtillfällena. Åldersfördelning, trädslagssammansättning, antal hålträd och volym död ved bör följas. Uppföljningen skall ske enligt fastställda metoder som används inom miljöövervakning nationellt eller regionalt eller i samband med Natura 2000. Målsättningen med uppföljningen är att kunna se om uppställda kvalitetsmål enligt skötselplanen uppfylls och om en gynnsam bevarandestatus upprätthålls för de habitat och arter som är medtagna i Natura 2000.

4.2.2 Uppföljning av skötselmål och skötselåtgärder

En uppföljning av naturvärdenas utvecklingen ska ske i de områden där åtgärder genomförs. Genomförandet av skötselplanens åtgärder skall följas upp så att den genomförda skötseln leder till att kvalitetsmålen uppfylls.

Uvmarö skärgårdsskog

Naturreservatet Uvmarö skärgårdsskog
Söderköpings kommun
Östergötlands län
2003-05-07

Bilaga 1, till skötselplan
Tillhör Länsstyrelsens beslut 2003-11-26
med dnr 511-11981-99, 0582-220
Utdrag ur topografisk karta 8H SV

1 0 1 2 kilometer
1:50000

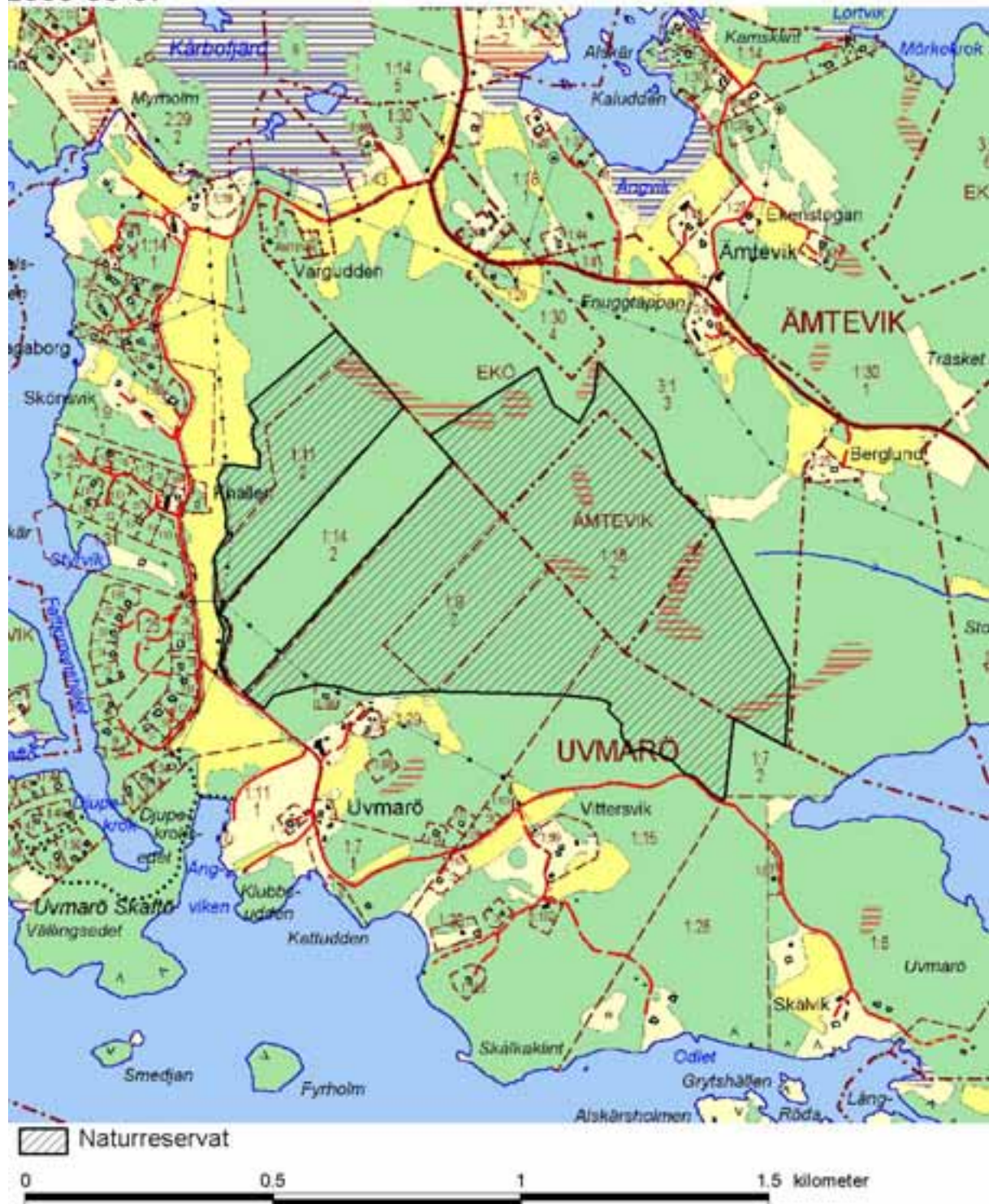
 Uvmarö skärgårdsskog

Medgivande Länsstyrelsen 2000. Ur GSD-Geografisk Svensk karta dnr L2000/2620

Uvmarö skärgårdsskog

Naturreseptatet Uvmarö skärgårdsskog
Söderköpings kommun
Östergötlands län
2003-05-07

Bilaga 2, till skötselplan
Tillhör Länsstyrelsens beslut 2003-11-26
med dnr 511-11981-99, 0582-220
Utdrag ur ekonomiska kartor 08732

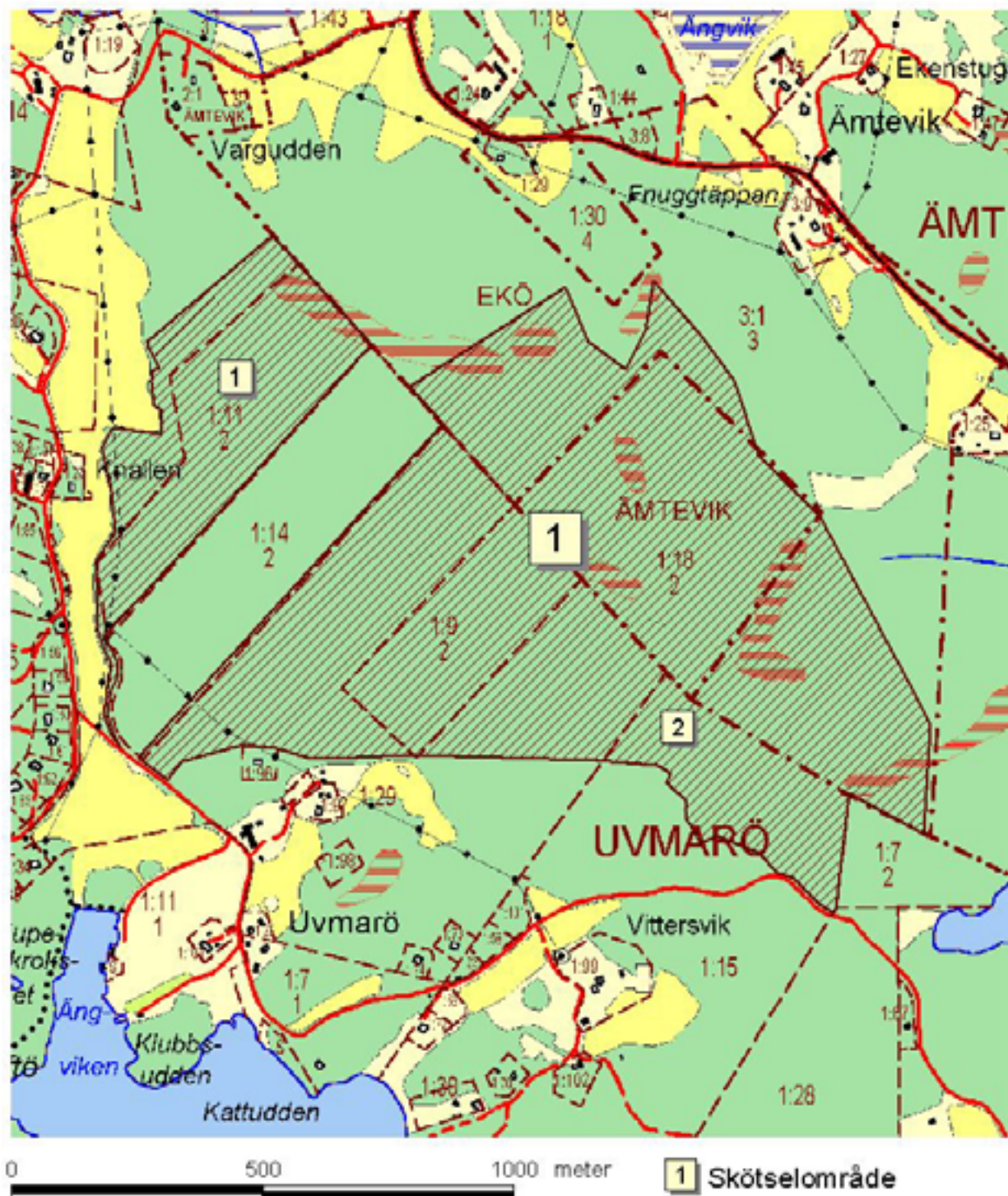
1:10000

Medgivande Lantmäteriverket 1997. Ur GSD-Ekonomiska kartan diariernr 507-97-8

Uvmarö skärgårdsskog

Naturreseptatet Uvmarö skärgårdsskog
Söderköpings kommun
Östergötlands län
2003-05-07

Bilaga 3, till skötselplan
Indelning i skötselområden
Utdrag ur ekonomisk karta 08732

Medgivande Lantmäteriverket 1997. Ur GSD-Ekonomiska kartan dnr 507-97-88.

Uvmarö skärgårdsskog

Naturreseptatet Uvmarö skärgårdsskog

Söderköpings kommun

Östergötlands län

2003-05-07

Bilaga 1, till skötselplan

Tillhör Länsstyrelsens beslut 2003-11-26

med dnr 511-11981-99, 0582-220

Utdrag ur topografisk karta 8H SV

1 0 1 2 kilometer

1:50000

Uvmarö skärgårdsskog

Medgivande: Centimeter 2000. Ur GSD: Geografisk Sverigekarta dnr: 2000/2620

Uvmarö skärgårdsskog

Naturreseptatet Uvmarö skärgårdsskog

Söderköpings kommun

Östergötlands län

2003-05-07

Bilaga 2, till skötselplan

Tillhör Länsstyrelsens beslut 2003-11-26

med dnr 511-11981-99, 0582-220

Utdrag ur ekonomiska kartor 08732

 Naturreseptat

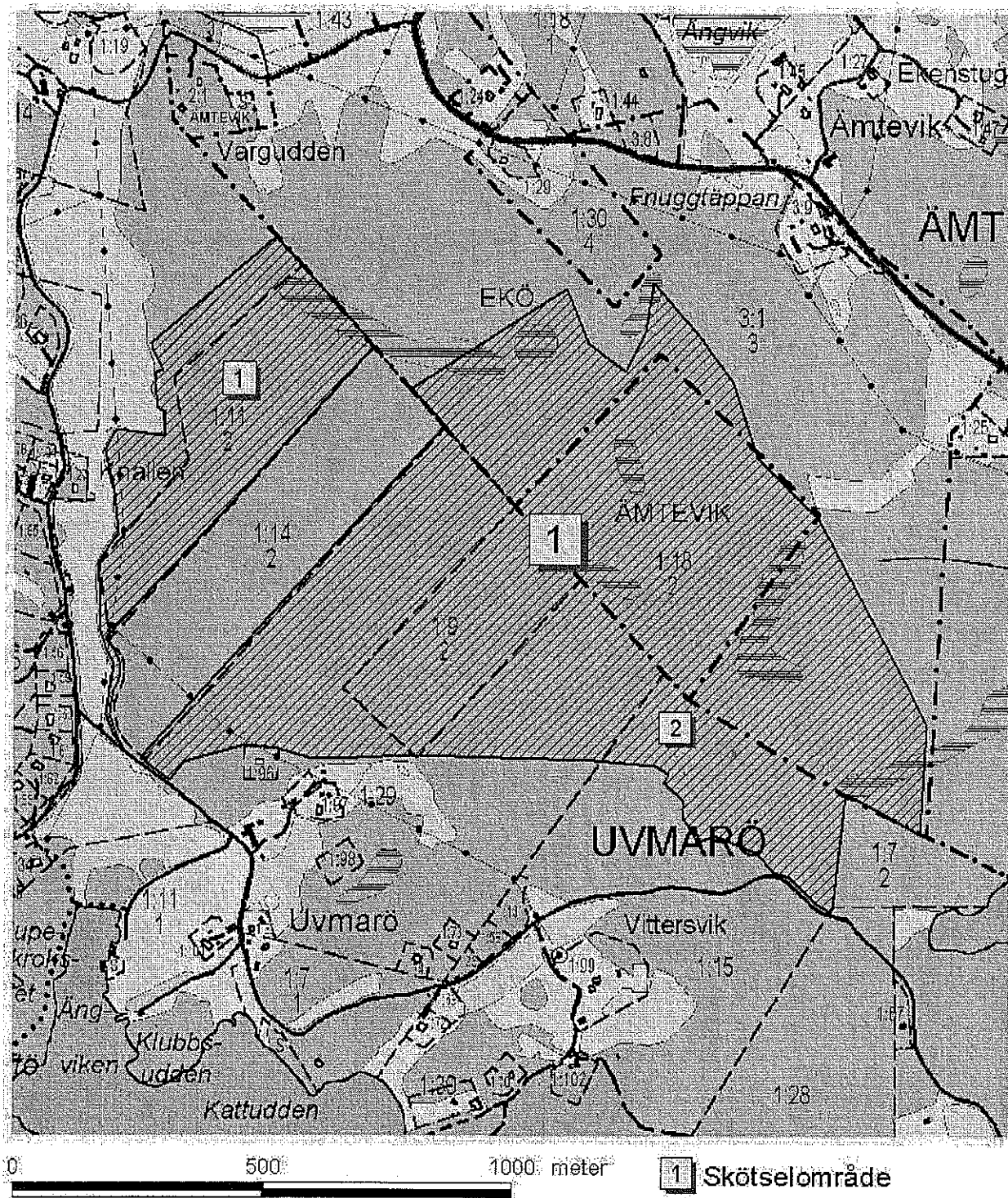
0 0.5 1 1.5 kilometer

1:10000

Medgivande Lantmäteriverket 1997. Ur GSD-Ekonomiska kartan diariennr 507-97-81

Naturreseptatet Uvmarö skärgårdsskog
Söderköpings kommun
Östergötlands län
2003-05-07

Bilaga 3, till skötselplan
Indelning i skötselområden
Utdrag ur ekonomisk karta 08732

Medgivande: Lantmäteriverket 1997. Ur GSD-Ekonomiska kartan dnr.507-97-88.